

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrt leta 15—
na mesec 5-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, pritičje, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 55.

Izaja vsak dan svojo, izjavljajo nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnine vedno **po nakaznici**. Na samo plačilo naročbe brez poslatve denarja se ne moremo niti ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 55.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 43

Proklamacija regenta Aleksandra.

Mojemu narodu, Srbom, Hrvatom in Slovencem!

Belgrad, 6. januarja.

Dočakali smo srečni, davno zaželjeni dan našega osvobodjenja in našega svobodnega ujedinjenja v narodni državi, kjer bo mogel živeti naš narod svoje polno življenje in bo mogel brez ovir uživati darove, s katerimi je blaga božja roka tako obilno obdarila našo lepo domovino. Izpolnjena je zaobljuba, ki so jo skozi veke s svojo krvjo vedno obnavljali in potrjevali vsi naši rodovi. Po enodušni odločbi našega naroda, izražen v enodušni izjavi njegovih najboljših zastopnikov, so združeni vsi do sedaj razcepljeni deli naše domovine v enotno kraljestvo, na čigar vladjo je po narodni volji poklican kralj vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, moj vzvišeni oče Nj. Veličanstvo kralj Peter I. Vrščer kraljevo oblast v njegovem imenu sem sestavil v sporazumu z voditelji in pooblaščenici vseh narodnih strank, srbskih, hrvatskih in slovenskih, našo prvo državno vladjo, kot viden znak naše bratstva in naše popolne bratske solidarnosti. V tej vladji sedijo in delajo složno narodni voditelji vseh treh ver, vseh treh imen, vseh treh strank in vseh pokrajin našega kraljestva. Moja vlada bo delala v popolnem soglasju z narodnim predstavništvom in bo njemu odgovorna. Zato bo njena dolžnost, da čimprej skliče v Belgrad narodno predstavništvo, sestavljeno iz odposlancev srbske skupščine ter Stare Srbije in Makedonije, iz sorazmernega števila članov Narodnega veča ter iz zastopnikov Vojvodine in Crne gore. Narodno predstavništvo bo začelo, vendar pa polno, močni zakonodajni činitelj v našem kra-

ljestvu. Kot kralji svobodnega in demokratskega naroda se bom v vsem strogo držal načela ustavnega, parlamentarnega vladanja, ki bo temeljil na kamen naš, po prosti volji naroda, osnovane države. V tem duhu in po teh načelih bo vladala moja vlada državo in reševala vsa vprašanja zunanje in notranje politike. Vlada bo predložila narodnemu predstavništvu volilni red, ki bo zajamčil na podlagi splošne volilne pravice svobodne volitve za ustavno, tvorbo skupščine. Ta bo vladi predložila v rešitev načrt demokratske državne ustave v duhu državnega edinstva z obširno upravno avtonomijo in z zajamčenjem najširših političnih svobod in državljanov. Dolžnost moje vlade bo, da takoj razširi na vse kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev vse pravice in svobode, ki so jih po ustavi kraljevine Srbije dosedaj uživali srbski državljani. S tem bo priznana in utrjena popolna enakost vseh državljanov kraljestva pred zakonom, odpravljena vsaka predpriloga stanu ter zajamčena svoboda in ravnopravnost v izpovedanju.

Moja želja je, da se takoj prične s pravično rešitvijo agrarnega vprašanja, da se odpravijo robota in zemljiška veleposeda. V obeh primerih bo proti pravični odškodnini dosedanjim lastnikom razdeljena zemlja med siromašne poljedelce. Vsak Srb, Hrvat in Slovenec bo di gospodar na svoji zemlji! V naši svobodni državi morajo biti in bodo samo svobodni lastniki zemlje. Zato sem pozval svojo vladjo, naj takoj sestavi ko-

mislijo, ki bo pripravila rešitev agrarnega vprašanja. Kmetje-tlačane pozivljam, naj v zaupanju v mojo kraljevo besedo mirno pričakujejo, da jim naša vlada zakonitim putem preda zemljo, ki bo zanjepre samo božja in njihova, kakor je to že zdavnaj v Srbiji. Stiritna vojna nam je povzročila neizogibne globoke izgube v vseh ozirih. V svrhu čim hitrejšega in povoljnega prečiščenja in pa da se povrnejo v naše dežele čimprej normalne razmere, bo posvetila moja vlada svojo glavno skrb narodni prehrani, posebno prehrani siromašnih ljudskih slojev in pomoči in preskrbi vojni invalidov, obnovi opustošene in razdejane domovine, kakor tudi obnovitvi rednega prometa na kopnem in na morju, kar je prvi predpogoj za pravilni razvoj narodnega življenja. Najnujnejša in najvažnejša naloga moje vlade je sedaj, da doseže pri sklepanju svetovnega miru tako odločitev naših državnih mej, da se bodo verno krile z etnografskimi mejami celokupnega naroda ter da ne pride noben del naše zemlje v tujo last. V dosegu vspeha je neobhodno potrebno, da zbere in zedinimo naša mlada država svojo moralno in materialno moč. Neobhodno potrebno je, da postane njeno notranje življenje močno in silno. Zato pozivljam vse dobre državljane in zveste sinove našega kraljestva da pomagajo moji vladji z besedo, z delom in z zgledom pri njenem prizadevanju za ohranitev sedanjega miru in reda v domovini. To ni potreba samo

za sedanost, temveč je tudi naloga za bodočnost našega kraljestva. Naši plemeniti zavezniki in ves svet so z utemeljenim občudovanjem in z zasluženim priznanjem ocenili junaške napore in samozatajevanje moje vojske ter vztrajnost mojega naroda. Potrudimo se, da jim vsem nudimo s tem, da pozabimo svoja medsebojna nasprotstva in opustimo vse naše prepire, zgled treznega in zavednega naroda, vrednega da živi in da dela v miru s prosvitljenimi narodi, katerim je bil sebi v čast in ponos hraber vojni drug in lojalni zaveznik. Ohrabreni po zgledih vzvišenega rodoljublja in požrtvovalnosti naših vojakov, naših mučnikov in vseh naših delavcev, ter klanjajoč se grobovom naših junakov, bova jaz in moja vlada ne prestanem in budno skrbela za rodbino vojakov, ki so ovenčani z večno slavo, padli v krvavi borbi za udejstvitev zgodovinske misli in naloge našega naroda. V imenu svojega vzvišenega očeta in v svojem imenu pošiljam kraljevi pozdrav vsemu svojemu narodu, vsem Srbom, Hrvatom in Slovencem. Bodi nam vsem srečno novo leto, v katerem se bo v imenu božjem razvila in za veke ponosno zaplapolala naša trobojnica, s slavo odličeno, po vsem svetu priznana in spoštovano znamenje našega kraljestva; silajni dokaz suverenitete naše države; zaplapolala bo po vseh naših deželah, na vseh naših gorah, na vseh naših rekah in otokih, vsepovsod do našega sinjega morja. Napolnimo svoja srca s krepko

vero v zdravo, močno in budno življenje našega kraljestva, Bog in duh naših prednikov in naših velikih mrtvecev naj boita nad nami vsi, naj nas hrabrita in krepija v vztrajnem, napornem in složnem delu za blagoslanje in srečo mojega naroda.

Dano v našem kraljevem dvorcu v Beogradu, dne 6. prosinca 1919.

Aleksander, s. r.

Predsednik ministrskega sveta Stojan M. Protić, s. r., podpredsednik ministrskega sveta dr. Anton Korošec, s. r., minister za pravosodje M. Trifković, s. r., zastopnik ministra za zunanje stvari Stojan M. Protić, s. r., minister za trgovino in industrijo Stojan Ribarac, s. r., minister za prosveto Ljubomir N. Davidović, s. r., minister za promet Velislav M. Vulović, s. r., minister za javna dela Miloš Kapetanović, s. r., minister za notranje stvari Svetozar Pribičević, s. r., minister za finance dr. Momčilo Ninčić, s. r., minister za pošto in brzojav dr. Edo Lukinić, s. r., minister za vojsko in mornarico Mihajlo Rašić, s. r., minister za poljedelstvo dr. Živko Petričić, s. r., minister za verstvo dr. Tugomir Alajupović, s. r., minister brez portfelja Miloslav Rajčević, s. r., minister za prehrano in obnovu M. Jovanović, s. r., minister za socialno politiko Vitomir Korać, s. r., minister za gozdarstvo in rudarstvo dr. Mehmed Spaho, s. r., minister za pripravo ustavotvorne skupščine in za zenačenje zakonov dr. Albert Kramer, s. r., minister za narodno zdravstvo dr. Uroš Krulj, s. r.

Sestanek zaupnikov JDS.

V nedeljo dopoldne ob 9. uri se je vršil v Mestnem domu sestanek zaupnikov Jugoslovanske demokratske stranke. Navzočih je bilo nad 500 zaupnikov. Predsedoval je strankin načelnik župan dr. Ivan Tavčar, ki je imenoval za zapisničarja prof. Jos. Breznika.

Kot prva točka je bila na dnevnem redu poročilo ministra za konstituantno dr. Alberta Kramerja o splošnem političnem položaju. Navdušeno aklamirano, je podal dr. Kramer izčrpno poročilo o velikih političnih dogodkih, ki so se izvršili v zadnjih mesecih na slovenskem jugu in imeli za posledico ujedinjenje vsega jugoslovanskega naroda od Soče do Vardarja in sestavo prvega zajedniškega jugoslovanskega ministrstva v Beogradu.

Za njim je govoril dr. Vekoslav Kukovec o notranjem političnem položaju. Oba govora podamo v daljšem ekscerptu jutri.

O kandidaturah za Državno Veče in za pokrajinski odbor je poročal Ad. Ribnikar. Uvodoma je podal pregledno sliko o ustroju prehodnega Državnega Veča in pokrajinskega zbora. Na Slovence odpade v Državnem Veču kakšnih 37 do 39 mandatov. Od teh naj jih po ključu dobi Jugoslovanska demokratska stranka 12, Slovenska Ljudska stranka 19, socialisti 3, Trstu pa pripadeta 2 mandata. Pokrajinski zbor bi naj štel 74 članov. Izmed teh mandatov naj dobi 24 Jugoslovanska demokratska stranka, 39 Slovenska Ljudska stranka, 8 socialni demokratje, 3 pa Tržčani. O referentovem poročilu se je razvila živahna debata, v katero so posegli razni govorniki. Ob pol 1. se je zborovanje prekinilo in se ob 2. popoldne nadaljevalo v bivši deželni zbornici. Glede kandidatne liste se je dosegel popoln sporazum.

Na shodu so bile sklenjene tele resolucije:

I. Shod zaupnikov JDS, zbran dne 5. januarja 1919 v ljubljanskem Mestnem domu, pošilja prvi svoj iskreni pozdrav onim stošitosem zavednih Jugoslovanov, ki na Goriškem, v Trstu in Istri, na Benečanskem, na Notranjskem in Koroškem, na Reki in v Dalmaciji ječe pod italijanskim jarmom. Shod apelira na osrednjo našo vladjo in na našo mirovno delegacijo, da zastavi vse sile celokupnega naroda, da se oslobodi ves njegov neodrešeni del; zlasti tudi naš Trst, brez kojega nimamo gospodarske bodočnosti in ki more edino kot slobodno mesto v okviru Jugoslavije, katera mu daje kri, hrano in službe, pravicati, v korist vsem interesiranim narodom.

Shod apelira na pravičnost velesil, ki so obetale vsem narodom, zlasti tudi malim narodom, samoodlobo in svobodo, zaveđa pa se, da moramo tudi mi sami zbrati vse svoje duševne pa tudi telesne sile za samopomoč in odpor, ki bo v stanu, da prepreči atentat na našo domovino. (Predlagal dr. Julij Pavliček.)

II. Shod zaupnikov JDS z globoko žalostjo, pa tudi z velikim ogorčenjem opaža razvoj dogodkov na Koroškem, dogodkov, ki ne stavi v nevarnost samo življenje in imetek vseh zavednih Slovencev na Koroškem, temveč ki tudi ogrožajo našo zahtevo po Celovcu in Beljaku, to je dveh starih naših središč, brez kojih koroška Slovenija ne more obstajati. Nujna potreba je, da se zasede vsa koroška Slovenija po našem vojaštvu in se tam uvede naša uprava.

Shod prosi centralno vladjo, da v tej smeri odredi takoj vse potrebno, pozivlja pa tudi vse Slovence, da se pridružijo akciji naše samopomoči, da rešimo zibelko Slovenstva, naš Koročan. (Predlagal trgovec Salovic Janko.)

III. Shod zaupnikov JDS pozdravlja odločno nastopanje štajerskih Slovencev, ki so nam zagotovili severno mejo na Štajerskem. Zaveđa pa se, da jim je potreba izdatne pomoči vsega naroda, osobito požrtvovalnosti in discipline vseh naših slojev. Kdor v tem trenutku krši red, kdor misli le na lastne koristi in interese enega sloja na škodo celote, ta ogroža našo pozicijo

na severu in zapadu in teh odločilnih mesecih.

Shod pozivlja osrednjo vladjo, ljubljansko vladjo in ves narod, da zagotovi štajersko mejo pred vsakim napadom, dalje pa tudi, da reši nesrečne naše brate v Prekmurju. (Predlagal profesor Voglar.)

IV. Shod zaupnikov JDS z navdušenjem odobrava vstop dr. Alberta Kramerja v skupno ministrstvo. (Predlagal dr. Majaron.)

V. Shod zaupnikov JDS izreka zaupanje in zahvalo vsem članom ljubljanske vlade, ki so v njej kot pristaši JDS. (Predlagal dr. Rosina.)

VI. Shod zaupnikov JDS pozivlja svoje zastopn. v Narodni vladji, da se čim prej odpravi centralne za usnje, krmlila in vnovčevanje živine ter se da tem predmetom prost promet. V svrhu preskrbe prebivalstva z mesom naj se določijo maksimalne cene ter ustvari posredovalnica z le od države plačani mi večaki, ki pa naj bodo različni od dosedaj v vnovčevalnici za živino zaposlenih večakov. (Predlagal dr. Salovic.)

VII. Shod zaupnikov JDS pozivlja Narodno vladjo, da takoj razpusti vse vojaške delavnice in odda dobavo in izdelovanje potrebnih predmetov potom razpisa obrtnikom.

Pozdrav ministru Pribičeviću.

Shod JDS, je sklenil poslati ministru notranjih del Svetozaru Pribičeviću to-le brzojavko: JDS, ki zastopa načela popolnega nacionalnega edinstva v naprednem in demokratičnem duhu, je zbrala svoje zaupnike iz naših svobodnih in še pod tujim gospodstvom se nahajajočih slovenskih pokrajin ter je z navdušenjem odobrila poročilo našega zastopnika v kabinetu ministra dr. Kramerja o velikem pod Vašim vodstvom izvršenem delu za ujedinjenje našega naroda v kraljestvo SHS. Pošiljamo Vam pozdrav s prošnjo, da ga sporočite vsem strankam, ki zastopajo ista načela in s katerimi želimo biti čim prej združeni v veliko jugoslovansko napredno - demokratično organizacijo. Dr. Tavčar, načelnik JDS.

Velike borbe na Koroškem.

Ljubljana, 5. januarja. Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 5. januarja ob 6. zvečer iz uradnega vira:

Včeraj ob 10. zvečer se je na Koroškem začel boj v večjem obsegu. Nemci so napadli naše čete nasproti Medborovnicam (Unterferlach). Nemški napad se je izjalovil. — Na pohodu iz Brnce (Fürnitz) in Čojne (Nötsch) proti Podkloštru (Arnoldstein) so Nemci napadli naše čete. Od 7. zjutraj se vrši borba za Podklošter. — Nemci prodirajo tudi proti Področici. Boj pa se v tem odseku še ni začel.

Podklošter v nemških rokah.

Ljubljana, 6. januarja. Ljubljanski koresp. urad poroča 6. januarja ob pol 12. dopoldne iz uradnega vira: Podklošter so Nemci zavzeli in ga držijo. Pri Področici se je danes zjutraj ob 7. začel boj in je trajal do pol 10. Tedaj je prestal. Področica je v naših rokah. Sicer je na koroški fronti mir.

Področica ogrožena.

Jesenice, 6. januarja. Nemci so prodrli do Področice ter jo zasedli. Naše čete se umikajo proti Jesenicam. Tukajšnje poveljstvo prosi takojšnje pomoči. Jesenice so v nevarnosti! Ljubljana, 6. januarja ob 5. zvečer. Vest, da bi bila Področica padla, ni resnična. Področica je v naših rokah, vrše se pa v okolici ljute borbe. Tudi železniški predor Področica - Jesenice je v naših rokah.

O Spod. Dravogradu.

Ljubljana, 6. januarja ob 5. zvečer. Iz merodajnega vira poročajo, da je vest o padcu Spod. Dravograda v nemške roke od kraja do konca izmišljena. Vzhodni Koroški ni nobenih bojev. V Spod. Dravogradu so te dni samo aretirali več Nemčurjev, ki so strastno agitirali proti Jugoslaviji, med njimi tudi znanega Domainga.

Novi mariborski mestni svet.

Maribor, 5. januarja. V mariborski občinski svet so imenovani: dr. Rosina, dr. Leskover, dr. Jerovšek, V. Weixl in železniški uradnik Kitag, izmed socialnih demokratov: Ferdo Leskover in V. Močnik, izmed Nemcev Julij Pirimer, Karl Nasko in stavbenik Missera.

Maribor, 5. januarja. Včeraj so tu zaprli Julija Pirimerja, majorja pl. Krammerja in trgovca Worscha.

JUGOSLOVANSKA FINANČNA KOMISIJA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 5. januarja. (Ljub. k. ur.) Pogajanja med ogrsko vladjo in jugoslovanskimi delegati o finančnih vprašanjih so se dne 3. januarja končala. Imela so samo informativen značaj. Jugoslovanski delegati so izjavili, da morajo protestirati proti nadaljnjemu izdajanju bankovcev ter da bodo v varstvo jugoslovanskih interesov odposlali v avstro - ogrsko banko stalno vladno komisijo. Jugoslovanska država obdrži za sedaj še kronsko valuto, vendar pa onemogoči uvoz kronskih bankovcev. Jugoslovanska komisija je včeraj odpotovala na Dunaj k pogajanjem zaradi valutnega vprašanja.

ROPARSKI UMOR V KOZARJAH.

Dne 4. januarja t. l. okoli 8. ure zvečer je bil umorjen in oropan posestnik Ivan Rožnik iz Dolenje vasi pri Polhovem gradu. Umorjeni se je peljal iz Ljubljane proti domu na svojem vozčku. Nedaleč izven vasi Kozarje počita dva strela. Eden ga je zadel v glavo pod desnim sencem, drugi strel mu je šol skozi vrat. Našel ga je komaj četrte ure po dogodku njegov svak. Ugotovljeno je, da je bil vzet Rožniku denar, ne pa tudi ura z verižico. Koni z vozčkom je prišel sam na Dobrovo. O storilcih doslej ni sledu. — Ropi in umori so se začeli prav strahovito množiti v naibližji ljubljanski okolici. Po našem mnenju bi bil skrajni čas, da vlada resno uvažuje, ali bi ne kazalo razglasiti preki sod za navedena zločina, predno se to grozno delovanje podivjanih boljševičkih tolp ne razpasa po celi deželi. Bodimo previdni.